

Rene klove = mindre DD

Digital dermatitis og hygiejne hænger sammen. Jo renere ben, køerne har, jo mindre er risikoen for, at koen har digital dermatitis. Det viser undersøgelser af 1074 køer i projekt SundKlov. Forskere ved Århus Universitet har givet køerne karakter fra 1 til 4 for renhed i tiden op til klovbeskæring, og de konstaterer, at for hvert trin op ad skalaen stiger risikoen for digital dermatitis med 20 procent.

I samme forsøg undersøgte de, om det hjalp at skrabe gulvet oftere. Der var imidlertid ikke nogen effekt af at gå fra seks til 12 daglige skrabiner, skriver Ny Kvægforskning.

Uddannelseskrav er for voldsomt

Et lovforslag, der er i høring netop nu, stiller krav om uddannelse af folk, der har små husdyrhold helt ned til ti dyr. Det falder ikke i god jord hos Økologisk Landsforening, der mener, det er at skyde over målet.

- Det er helt fint, at folk, der arbejder med dyr, skal have viden om dyr, men man skal være varsom med at stille ultimative krav om kursus i besætninger af den størrelse. I så små besætninger vil der normalt være tale om en meget ekstensiv produktion med meget mindre pres på dyret, argumenterer Lars Qvist Ibsen, formand for foreningens Kødudvalg. Foreningen mener, et evt. kursus højest skal være en halv dag og ikke 12 timer, som foreslået. Desuden skal det være muligt at blive undtaget fra kravet i visse tilfælde.

Hvide rapssorter banker på

To hvide vinterrapssorter står i kulissen og venter på at vise, hvad de duer til. Witt hedder den ene. Den er allerede afprøvet og har givet et udbytte på 96 procent af målesortens udbytte. Yderligere en sort er i år anmeldt til afprøvning, skriver Agrológisk. De hvidblomstrede sorter af raps har den fordel, at de i mindre grad end de gule sorter angribes af skadedyr. De kan derfor være et interessant alternativ for blandt andre økologiske

Ny drægtighedstest bliver testet

Snart kan man teste drægtighed hos kvæg uden inseminørens mellemkomst. Det er firmaet IDEXX, der har et nyt test-udstyr klar, som efter sigende skulle være lige så sikker som inseminørens undersøgelse og koste det samme. Testen er i øjeblikket ved at gennemgå en uvildig test, og resultatet foreligger formentlig i februar.

Får passer golfbanen

Et par nordsjællandske golfklubber får hjælp til at passe de grønne arealer af ca. 60 får og deres lam. Det giver både liv omkring golfbanen og bedre udsyn til evt. søer og moser i området. Det er især den såkaldte rough, som fårene græsser på. Græsset her har dog ikke altid den nødvendige foderkvalitet, mener fårenes ejer, Mogens Nyquist, som kunne ønske sig, at det tørre græs blev brændt af om vinteren, så noget nyt kunne vokse frem til fårene. Aftalen mellem klubber og fåreholder er beskrevet i tidsskriftet Får.

MARK & STALD**'Økologiske' sorter giver god mening**

FORÆDLING: Forsøg med vårbyg underbygger, at sorter bør forædles til det produktionssystem, de skal bruges i

Af Karen Munk Nielsen

Økologer har ikke adgang til de bedst egnede sorter, fordi de udbudte sorter er forædlet til det konventionelle landbrug. Synspunktet bliver jævnligt

fremført i økologiske kredse, og det bakkes op af Rikke Andersen, Ph.D.-forsker i økologisk forædling ved Ålborg Universitet. I samarbejde med Økologisk Landsforening har hun i år demonstreret, hvor forskelligt 28 vårbygssorter og -blandinger klarer sig under forskellige vilkår.

- Den tese, kan vores øvelse godt understøtte. Økologisk drift giver andre vækstvilkår end konventionel, og derfor er der også potentiale for at finde sorter, der passer bedre end dem, vi har i dag, siger

Rikke Andersen om situationen på såsædsmarkedet og oplevelserne i vækstsæsonen.

Mangler tidligt kvælstof

De mange sorter var sået ud i demonstrationsparceller på forskellig jord og med 'økologisk' gødningsniveau, dvs. omkring 70 kg N/ha. Det har haft stor effekt på planternes vækst.

- Vi kunne for eksempel se, at kornet hos en avler ved Odder stod meget ringere, end de samme sorter gjorde hos forædleren Nordic Seed få

km derfra, hvor marken var fuldgødsket og sprøjet mod ukrudt.

Rikke Andersen understreger, at der ikke var tale om at sulte byggen i de økologiske demo-parceller.

- De er gødsket, men det har helt tydeligt ikke været muligt at sikre kvælstof nok tidligt nok, siger hun.

Hvis økologer skal have et bedre udbud af højtstående sorter, skal forædlingen eller i det mindste afprøvningen af sorterne foregå under økologiske forhold, mener hun.

- Det er tydeligt at forskellige dyrkningsforhold slår igennem på afgrøden. Arter som havre og rug klarer det rimeligt, men vårbyg skuffer tit på økologisk jord.

Ønsker længere strå

Rikke Andersen synes i øvrigt, det har været påfaldende at se, så ens moderne bygsorter ser ud. I projektet har hun også haft de gamle, langstråede sorter Langeland og Imperial med. Med hhv. 90 og 106 cm er de ca. dobbelt så høje som de moderne sorter. To biodynamisk forædlede sorter fra Karl-Josef Müller i Tyskland nåede en højde på 80 cm.

De lange sorter skabte interesse og diskussion på sommerens markvandring. Strå længden har betydning for blandt andet ukrudtskonkurrencen. Men da man ikke kan få højt udbytte i både kerne og halm, er forædlingen længe gået i retning af kortere strå. Det er ikke entydigt i økologernes interesse.

- Men måske vender det igen. Konventionelle landmænd kan også have interesse i halm til biomasse og konkurrencestærke sorter, der mindsker behovet for at sprøjte. Ifølge forædlerne er det ikke svært at lægge femti cm på strå længden, siger Rikke Andersen.

Fra sommerens markvandring i bygparcellerne hos Helge Kjær Sørensen, Odder. Foto: Sven Hermansen

Blandinger kan bli ve for blandede

BYG: Sortsblandinger er på mange måder en god ting, men 20 sorter i blanding er måske at gå for vidt

Af Karen Munk Nielsen

Sorts- og artsblandinger kan gøre en afgrøde mere robust. Teorien bag er, at en genetisk divers afgrøde alt andet lige bedre kan udnytte

lys, vand og næring i jorden, end en genetisk homogen afgrøde kan. På den måde skulle blandinger kunne give et mere stabilt udbytte, og nogle gange også et højere udbytte end de samme sorter i renbestand.

Udbytte i bund

Men sortsblandinger er ikke nødvendigvis bedre, jo flere sorter der er i blandingen. Det konstaterer Rikke Andersen, Ålborg Universitet, som står bag et eksperiment med 20 forskellige vårbyg-

sorter i blanding. Den omfangsrige sortsblanding er i år dyrket tre forskellige steder i landet – på sandjord i Jyndeved i Sønderjylland, på lerjord i Østjylland og på en blandet jord i Nordsjælland. På Jyndeved forsøgsgård er der målt udbytte. Resultat: blandingen ligger helt i bund mht. udbytte kun undergået af nævnte byg og et par gamle, langstråede sorter.

- Da vi ringede rundt for at skaffe udsæd til projektet, rystede de professionelle forædlere da også på hove-

det af os, griner Rikke Andersen.

Hun konstaterer til gengæld med tilfredshed, at tre anerkendte sortsblandinger, som har været med i forsøget, alle ligger i top 5.

- Det handler jo ikke kun om at blande nogle sorter sammen. De skal også være gode. I dette tilfælde har de 'dårlige' sorter nok fyldt for meget. Sorterne skal komplettere og ikke konkurrere med hinanden. Dybest set ved vi for lidt om, hvordan sorter konkurrerer med hin-

anden. Det skal vi forsøge at blive klogere på.

Regler for blandinger

Danske myndigheder har strikse regler for, hvordan man må sammensætte en sortsblanding til salg. Den må højst bestå af fire sorter. Sorterne skal indgå med samme andel, de skal være højtstående og have forskellige resistenser.

- Det er OK, at der er regler, så firmaerne ikke bruger blandinger som skraldespand, men jeg synes godt, man

kunne lide lidt på låget, så vi kunne få flere eksperimenter i gang hos landmændene, siger Rikke Andersen.

Højstydende køer står i Sørvad

Af Karen Munk Nielsen

Med en gennemsnitsydelse på 837 kg fedt og protein lægger Lars Remme Larsens køer sig lige akkurat i front i feltet af besætninger med topydelse i 2011-2012. Kun to kg værdistof skiller besætningen fra nr. to, I/S Raunhøj Dairy ved Århus. På tredjepladsen finder man Bent Schrøders besætning i Løgumkloster med 827 kg værdistof. Det fremgår af den netop udsendte årsstatistik fra ydelseskontrollen RYK.

Alle tre besætninger er blandede. Først på en femteplads finder man en ren DH-besætning. Det er besætningen på Langbakgaard i Hobro. Den bliver overhalet inden af Morten Dalby Jensens højtstående jerseybesætning i Sunds, som på fjerdepladsen har præsteret 821 kg fedt og protein. De røde køer kan ikke følge med de øvrige racer, når det gælder ydelse. Den højtstående røde besætning har givet 668 kg værdistof. Den tilhører Johan Frederiksen, Kirke Hyllinge.

Ydelsen bremser op

Tre af de fire mælkeproducenter, der topper listen inden for hver sin race, lå også i front sidste år. Af disse er det dog kun Morten Dalby Jensen, der har præsteret en stigning i ydelsen, og endda en pæn en af slagsen. 60 kg fedt og protein har køerne givet mere i år end sidste år. Fremgangen er hentet på mælkeydelsen, der er steget fra 8181 kg til 8224 kg.

Rød rekordko på Sjælland

Selv om RDM ikke kan følge de øvrige racers ydelsesniveau, skal de ikke forbigås i tavshed. For nylig rundede ko nr. 1494 en livsydelse på 100.000 kg økologisk mælk. Koen tilhører Esther og Anders Hansen i Odsherred. 1494 er ikke kun en stabil produktionsko. Hun ser også godt ud. Ni gange har hun været udstillet på Roskilde Dyrskue, hvor hun har vundet otte ærespræmier. I 2011 vandt hun superko-konkurrencen og blev model-ko. Hun er stadig i rigtig god form, forlyder det fra Anders Hansen, der har været økologisk mælkeproducent i 20 år. I sommer gav hun 50 liter mælk dagligt.

Årets topydelse

Økologiske køer yder generelt mindre end konventionelle. RYK har de seneste par år lavet to lister over højtstående besætninger, en økologisk og en konventionel. Målt på værdistof topper disse besætninger den økologiske liste:

Race	Ejer	Køer	Kg fedt + prot.
Blandet	Lars Remme Larsen	176	837
Jersey	Morten Dalby Jensen	137	821
DH	I/S Langbakgaard	258	819
RDM	Johan Frederiksen	123	668